

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **V. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, odbor sociálního zabezpečení, sídlem Vršovická 1429/68, Praha 10 – Vršovice, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2020, sp. zn. 530330/607/OSZ-2020, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 Ad 3/2020, o vyloučení soudců z projednávání a rozhodnutí věci,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Brně JUDr. Jaroslava Skoumalová, Mgr. Petr Sedlák, Ph.D. a JUDr. Václav Štencel, MA **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 31 Ad 3/2020.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce v řízení o žalobě proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného, která je vedena u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) pod sp. zn. 31 A 3/2020, včas uplatnil námitku podjatosti ze dne 24. 4. 2020. Vycházel v ní z toho, že předmětem řízení je rozhodnutí žalovaného ve věci důchodového pojištění, což znamená, že v souladu s § 31 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozhoduje specializovaný samosoudce, nikoli senát. Na základě toho pak žalobce dovozuje, že: *„soudci Krajského soudu v Brně JUDr. Jaroslava Skoumalová, Mgr. Petr Sedlák, Ph.D., JUDr. Václav Štencel, MA, kterým byla tato právní věc přidělena, stejně jako každý jiný soudce senátu Krajského soudu v Brně rozhodující v této právní věci, jsou vyloučeni z projednání a rozhodnutí věci, protože je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti podle § 8 odst. 1 s. ř. s.“*

[2] K námitce podjatosti se vyjádřili všichni tři soudci soudního oddělení (senátu) 31 Ad příslušného krajského soudu, kterému daná věc napadla – předsedkyně senátu JUDr. Jaroslava Skoumalová, a soudci Mgr. Petr Sedlák, Ph.D. a JUDr. Václav Štencel, MA, přičemž žádný z nich neshledal důvod zavádající pochybnosti o jejich nepodjatosti. Ve svém vyjádření ze dne 4. 5. 2020 všichni jmenovaní soudci výslovně uvedli: *„nemáme žádný poměr k věci ani účastníkům řízení a necítíme se podjatí“*. Současně dodali, že přidělení věci senátu (a nikoli samosoudci) je odůvodněno závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2016, č. j. 6 As 122/2015 - 28.

[3] Záruka rozhodování věci nezávislým a nestranným soudcem patří mezi součásti práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a důvěry občanů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Kategorii nestrannosti je třeba vnímat i v rovině objektivní. Za objektivní nelze považovat to, jak se nestrannost soudce subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), ale to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodovat o této otázce se však musí na základě hlediska objektivního (shodně též nálezný Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[4] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, „*jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

[5] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako výjimečný. Proto lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu skutečně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16).

[6] V projednávané věci žalobce žádný konkrétní závažný důvod, pro který by bylo možné dovozovat podjatost shora jmenovaný soudců, neuvedl. Zůstal pouze v rovině tvrzení, resp. nesouhlasu s obsazením soudu v tom smyslu, že věc byla přidělena senátu, nikoli samosoudci, což nelze považovat za legitimní důvod pro vyloučení všech tří soudců, z nichž je daný senát složen. Reálné pochybnosti o podjatosti soudců dle § 8 odst. 1 s. ř. s. může totiž vyvolat pouze konkrétní tvrzení žalobce týkající se vztahu soudců k projednávané věci, jejím účastníkům či zástupcům. Žalobce však Nejvyššímu správnímu soudu žádné takové tvrzení nesdělil. Ve své podstatě totiž nenapadá podjatost samotných soudců, nýbrž přidělení věci do jejich senátu, neboť je přesvědčen, že věc měla být přidělena samosoudci.

[7] K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že v rámci řízení o námitce podjatosti nepřezkoumává způsob přidělení věci, který je upraven v rozvrhu práce krajského soudu tak, že nápad rozdělují vedoucí kanceláře v souladu s ústavním principem zákonného soudce a v souladu s § 42 a § 42c zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve

pokračování

znění pozdějších předpisů. Nápad rozděluje denně podle času nápadu, a to postupně jednotlivým soudním oddělením, která jsou vytvořena pro jednotlivé samosoudce a senáty. Skutečnost, zda vedoucí kanceláře věc přidělí do senátu nebo samosoudci se přitom odvíjí od základního pravidla pro složení krajského soudu při rozhodování ve věcech správního soudnictví, dle kterého, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje krajský soud ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou samosoudců; viz § 31 odst. 1 s. ř. s. Výčet věcí, ve kterých rozhoduje specializovaný samosoudce, pak obsahuje § 31 odst. 2 s. ř. s. a patří mezi ně mj. i věci důchodového pojištění. Proto se žalobce domnívá, že věc byla nesprávně přidělena do senátu (31 Ad). Naopak členové tohoto senátu jsou přesvědčeni o správnosti přidělení věci, neboť její podstatou není dávka důchodového pojištění, ale výsluhový příspěvek, pročež odkazují na závěry rozsudku zdejšího soudu č. j. 6 As 122/2015.

[8] Jak již bylo uvedeno, Nejvyššímu správnímu soudu v tuto chvíli nepřísluší závazně zkoumat to, co je podstatou věci a podle toho určovat správné obsazení krajského soudu; námitku týkající se nesprávného obsazení soudu lze uplatnit až v případné kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, a to v rámci důvodu dle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. – tedy tzv. zmatečnosti řízení. Nutno ovšem připomenout, že situace, kdy namísto samosoudce rozhodoval senát, závažnou vadou naplňující důvod zmatečnosti řízení není, jak vyplývá z judikatury; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 5/2003 – 32, z něhož plyne, že rozhodoval-li senát namísto samosoudce, jde o nesprávné obsazení soudu, ale není to vadou takové intenzity, která by sama o sobě byla důvodem pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně. V takovém případě totiž není žalobce nikterak krácen na svých subjektivních právech veřejnoprávního charakteru (na rozdíl od opačné situace, kdy by namísto senátu rozhodoval samosoudce).

[9] Lze tedy shrnout, že Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci žádné relevantní skutečnosti, na základě kterých by bylo možné dovozovat objektivní pochybnosti o nepodjatosti dotčených soudců, neshledal. Žalobcem namítané nesprávné přidělení věci do senátu, a nikoli samosoudci, touto skutečností samo o sobě není, jak bylo vysvětleno výše, a žádné jiné specifické skutečnosti, které by mohly být pro posouzení námítky podjatosti důležité, žalobce netvrdil (a nejsou ani patrné z předloženého soudního spisu).

[10] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud v posuzované věci dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby soudci JUDr. Jaroslava Skoumalová, Mgr. Petr Sedlák, Ph.D. a JUDr. Václav Štencel, MA byli vyloučeni z projednávání a rozhodnutí dané věci; proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu